

N:o 5.

Af Herr **Casparsson:** *Om anslag till uppförande af stall och ridhus vid universitetet i Upsala.*

Till följd af universitetsbyggnadens i Upsala förläggande på den af ålder för akademiens ridskola begagnade platsen måste redan för trenne år sedan det gamla ridhuset nedrifvas; men i stället uppfördes då ett provisionellt ridhus på annan tomt, så att ridinstitutionen skulle tillsvidare, till dess något annat etablissement hunnit uppföras, kunna uppehållas. Sedan nu universitetsbyggnaden så långt framskridit, att platsen deromkring måste planeras och enligt uppgjord plan under innevarande år ordnas, så blifver nödvändigt att äfven borttaga icke allenast det gamla stallet, som hittills fått förblifva orördt, utan äfven det provisionella ridhuset, hvarigenom hela institutionen, som i århundraden varit till gagn och nytta för akademien, hotas med undergång.

Denna institution har på senare åren varit föremål för åtskilliga öfverläggningar inom det akademiska konsistoriet. Redan 1862 ingick konsistorium till Kongl. Maj:t med anhållan att den måtte indragas; Kongl. Maj:t förklarade, såsom svar härå, sig vilja låta med frågan anstå till dess dåvarande stallmästaren afgått. Då detta 1877 inträffade, tillförordnades den nuvarande innehafvaren af platsen, och som undervisningen vid ridskolan genast omfattades med största intresse och redan första terminen begagnades af mellan 70 à 80 studenter, afstod konsistorium från planen att indraga institutionen och nedsatte i stället en komité, för att upptaga frågan till förnyad behandling. Sedan denna

komité fullgjort sitt uppdrag och ärendet öfverlemnats till akademiska drätselnämndens öfvervägande, framlade denna ett förslag att inköpa dåvarande Lundbladiska trädgården för 20,000 kronor, för att enligt uppgjorda ritningar och kostnadsförslag der uppföra stall och ridhus, med en beräknad kostnad af 50,000 kronor.

Detta förslag föranledde vid konsistorii första sammanträde icke annan anmärkning, än att det vore tilltaget i allt för liten utsträckning, såsom icke inrymmande plats för gymnastikbyggnad m. m., med anledning hvaraf det definitiva beslutet i frågan uppsköts till ett kommande sammanträde.

Men denna gång tog saken en annan vändning. Det akademiska konsistoriet beslöt då den 13 April 1878 att hos Kongl. Maj:t anhålla att ridskolan och stallet för framtiden måtte upphöra såsom en universitetet tillhörande ordinarie inrättning, eller, om universitetet icke kunde derifrån befrias, att universitetets skyldighet i nämnda hänseende måtte inskränkas till att kostnadsfritt för ändamålet upplåta en för uppförande af ridhus och stall lämplig byggnadstomt, samt universitetet, oberoende af frågan om ridinstitutionens ordnande, erhålla rättighet att borttaga ridhuset och stallbyggnaden. Mot detta beslut anmäldes reservation af akademiens rektor, prorektor, med flere Konsistorii ledamöter.

Kongl. Maj:ts svar på denna skrifvelse innehöll att stallbyggnaden skulle få rifvas allt efter som universitetsbyggnadens uppförande det oundvikligt kräfde, men i afseende på den andra frågan befallde Kongl. Maj:t i samma bref af den 18 Maj 1878, att konsistorium skulle komma med alternativa förslag, dels till uppförande endast af de för stallinstitutionen erforderliga byggnader och de för institutionens underhåll nödiga kostnader, dels för de samma i förening med gymnastik och lekplan, och i båda fallen med uppgift å det bidrag till kostnadernas bestridande, som af universitetet skulle kunna lemnas, samt åtföljdt af den medicinska fakultetens yttrande öfver den större eller mindre vigten i sanitärt hänseende af kroppsöfningarnes ordnande vid universitetet.

Till fullgörande häraf ingick Konsistorium till Kongl. Maj:t den 5 September 1881 genom kanslersembetet med utlåtande och fullständigt kostnadsförslag i frågan. Någon synlig påföljd häraf har emellertid ännu ej försports och då akademiens egna, på annat håll strängt anlitade tillgångar ej medgifva förverkligandet af vare sig det större eller mindre alternativa förslaget och då de ännu kvarstående husen, stallet och det provisoriska ridhuset, under innevarande sommar måste rifvas,

så hotas hela denna gamla institution med fullkomlig upplösning, om ej Riksdagen träder emellan.

Att låta en institution, som i mer än 200 år funnits vid universitetet, upphöra, vore föga öfverensstämmande med det numera allmänt gifna erkännandet af kroppsöfningars vigt och betydelse för ungdomen i allmänhet och särskildt för den studerande. Det kan svårligen förnekas att den härutinnan allmänt rådande åsigten hvilat på goda grunder och hyllas lika väl af sakkunniga myndigheter, som af den stora allmänheten. Behovvet af rik tillgång på olika slags kroppsöfningar vid universitetet är nu större och icke mindre än fordom. Att under skoltiden först vänja den uppväxande ungdomen vid nödig kroppsöfning genom särskildt anordnade öfningar, men sedermera vid universitetet icke draga försorg om för ändamålet tillräckliga och mångsidiga anstalter, är icke att som sig bör sörja för ungdomens helsa och välbefinnande. Hvad särskildt ridning beträffar, så finnes väl ingen rörelse, som så allmänt och kraftigt inverkar på kroppens alla delar som denna, och sakkunniga hafva intygat dess välgörande inflytande på helsan, hvilket omdöme äfven af erfarenheten till fullo bekräftats, i det flerfaldiga, af hjernans öfveransträngning framkallade, sjukdomar, som trotsat medicinsk behandling, blifvit botade genom begagnande af ridning.

Om ett lands utveckling och framtid icke oväsentligen är beroende af den omvårdnad, som egnas dess ungdom, och om den akademiska ungdomen utgör en vigtig länk i framtidsutvecklingens kedja, så synes den närvarande tiden och de ständigt växande anspråken, som på det intellektuella området göra sig gällande, icke lemna stöd och berättigande att indraga någon af de anstalter för stärkande och uppfriskande kroppsöfningar, som redan vid högskolorna finnas.

»Den institution, som nu är fråga om att upprifva» säger en på sjäslifvets område väl förfaren man, Öfverläkaren vid Upsala hospital, Professoren N. G. Kjellberg, med afseende just å denna sak, »är ett dyrbart arf, som det nu lefvande släktet mottagit från länge sedan flydda tider, och den utgör ett uttryck för den manlighetens ande, som då styrde rådslagen, ej blott i den Kongl. rådkammaren, utan äfven inom den akademiska senaten. Man insåg då bättre än nu, att fysisk kraft och helsa är en mäktig häfstång vid allt arbete, ej minst vid tankens, och att kroppens öfning i manliga idrotter väl anstår den ungdom, som söker sin bildning vid universitetet — — —.» »Veterenskaperna hafva mångdubblat sitt omfång och de hjälpmedel, vi besitta, hafva nått en utveckling, hvarom våra fäder ej vågade drömma, men människokraften, individens egen kraft att öfvervinna svårigheter och

bryta sin egen väg har minskats i förvånande grad. Det intellektuella arbetet har gripit allt djupare in i det individuella lifvet allt ifrån barn-
domen, och den fysiska uppfostran har derunder allt mer blifvit för-
summad; kroppens utveckling har derunder försvagats till denna nästan
qvinliga typ, som nu är så vanlig, men samtidigt hafva äfven de in-
tellectuella förmögenheterna aftagit i styrka och uthållighet. Vår kultur
har slagit in på en falsk väg och ungdomens uppfostran har tagit en
exklusivt intellektuell riktning, hvarunder hjernan fått mera att göra, än
hon står ut med, och kroppen mindre rörelse, än han behöfver» — — —
»I stället för att gå framåt, tyckas vi vara i aftagande generation efter
annan, och likväl skall ingen kunna säga att vi icke allvarligt sträfvat
att fullkomna våra barns uppfostran. Skolor, stora och små, högre och
lägre finnas i öfverflöd, och det hör till våra svaghets synder, att vi
vilja inför utlandet lysa med våra utmärkta skolhus och vår förträffliga
pedagogik. Men med allt detta är dock resultatet af vår uppfostran,
att nationen förlorar i kraft i stället för att vinna och det behöfves
icke någon ovanligare förmåga att bedöma framtiden för att redan nu
kunna inse, att om det så skall fortgå, den tid en gång stundar, då
våra efterkommande skola vara praktiskt oförmögna att upprätthålla sin
ställning såsom ett fritt och sjelfständigt folk.

»En förbättrad fysisk uppfostran är derföre ett livsvilkor för oss,
och det tillhör den svenska medicinen att anvisa medlen. Universitetet
bör taga initiativet, på det en bättre och sundare plan för ungdomens
uppfostran må vinna tillämpning i hela vårt land och alla öfningar så
väl i ridning som gymnastik och fäktning böra mer än hittills göras
tillgängliga för den akademiska ungdomen.»

Då jag erfarit att denna uppfattning börjat göra sig gällande i
allt vidsträcktare kretsar och att bland den studerande ungdomen tanken
på ridinstitutionens indragning framkallat missmod och oro, så har jag
velat för denna angelägenhet påkalla Riksdagens uppmärksamhet. Jag
gör det så mycket hellre som intresset för denna manliga idrott under
de senare åren varit i stigande, så att i medeltal 70 till 80 i terminen
begagnat sig af undervisningen och under de 5 år, den nuvarande
stallmästaren innehaft platsen, omkring 400 erhållit lektioner i rid-
ning, hvarjemte åtskilliga andra, på grund af bristande utrymme, måst
afvisas.

Till fullt behjertande hvad det akademiska konsistoriet i dess ofvan
åberopade underdåniga skrifvelse den 5 September 1881 yttrat »att de
byggnader och anordningar», hvilka det större konsistoriet i samma
skrifvelse föreslagit, »äro i hög grad behöfliga för den studerande ung-

domen och att hvarken någon institution för sig, ej heller alla tillsammans, innefattar något mer, än hvad som enligt det större konsistoriets meningar, fordras för den nödiga omsorgen om den studerande ungdomens helse och fysiska utveckling,» skulle jag helst velat upptaga det af akademiska konsistoriet i skrifvelsen förordade större förslaget för ett fullständigt ordnande af kroppsöfningarne vid universitet. Men då initiativet till ett så omfattande förslag lämpligast torde bära öfverlemnas åt Kongl. Maj:t och då elementarläroverkets gymnastiklokal möjligen tills vidare kan lemna ett nödtorftigt utrymme äfven åt den akademiska ungdomen, hvaremot ridinstitutionen, om ej understöd lemnas, detta år, måste upphöra, så har jag ej ansett skäligen utsträcka begäran om Riksdagens mellankomst utöfver det uppgjorda »mindre förslaget», omfattande byggnadskostnad för stall och ridhus samt för expeditionsbyggnad, i enlighet med de af Arkitekten Kihlberg uppgjorda, konsistorii underdåniga skrifvelse den 5 September 1881 bifogade ritningar och kostnadsberäkningar:

a)	byggnadskostnad för stall och ridhus	Kr. 50,000: —
	» » expeditionsbyggnad	» 10,000: —
b)	värmeledning	» 1,800: —
c)	gasledning, vattenledning m. m.	» 3,000: —
d)	inredning af expeditionsbyggnaden	» 300: —
		Summa Kr. 65,100: —

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen till uppförande af stall och ridhus vid Upsala akademi med dertill hörande expeditionsbyggnad samt värme-, vatten- och gasledningar ville för år 1884 anvisa ett anslag af 65,100 kronor.

Bifogande medicinska fakultetens i Upsala yttrande öfver vigten af kroppsöfningarnes ordnande vid universitetet, anhåller jag att motionen måtte blifva till Stats-Utskottet remitterad.

Stockholm den 24 Januari 1883.

C. E. Casparsson.

Bilaga till Herr C. E. Casparssons motion (N:o 5) i Första Kammaren, om anslag till uppförande af stall och ridhus vid universitetet i Upsala.

Protokoll hållet hos Medicinska Fakulteten vid Kongl. Universitetet i Upsala den 24 Augusti 1878. Närvarande voro Dekanus Professor Hedenius, Professorerne Fristedt, Clason och såsom adjungerad Professor Mesterton och Notarien.

§ 1.

Dekanus Professor Hedenius anmälde och uppläste det förslag till fakultetens skrifvelse rörande betydelsen af kroppsöfningarnes fullständiga ordnande vid universitetet, som af Professor Holmgren enligt uppdrag blifvit uppsatt. Och beslöt fakulteten att sedan nämnda skrifvelse blifvit justerad afgifva följande svar till det akademiska konsistoriet rörande detta ärende. Se bilaga litt. A.

Upsala som ofvan.

In fidem

O. V. Peterson.

Medicinska fakultetens i Upsala yttrande öfver vigten i sanitärt hänseende af kroppsöfningarnes ordnande vid universitetet.

På grund af Konsistorii anmodan till den medicinska Fakulteten att med anledning af Kanslersemetets skrifvelse till Kongl. Maj:ts den 13 Maj 1878 och Kongl. Maj:ts nådiga svar derå den 18 Maj samma år afgifva yttrande öfver den större eller mindre vigten i sanitärt hänseende af kroppsöfningarnes fullständiga ordnande tog nu fakulteten denna fråga i öfvervägande och beslöt att såsom uttryck af sin åsigt härom anförä följande.

Om man aldrig så litet reflekterar öfver det intima samband, genom hvilket människokroppens särskilda organ äro med hvarandra förbundna till ett lefvande helt, samt öfver den betydelsefulla rol, som muskelsystemet och sinnena förenade genom nervsystemet spela inom organismen, så skall man lätt komma till insigt om kroppsöfningarnas betydelse för organismen.

Om behovet af kroppsöfning erinrar också redan den sunda naturliga känslan och på hvarje underlåtenhet att tillfredsställa detta behof hämnar sig naturen på mångfaldigt sätt. Sanningen här af ligger i öppen dag för hvares och ens dagliga erfarenhet och fakulteten behöfver därför här endast påminna derom. Men om kroppsöfning är ett mäktigt medel att uppehålla jenvigten mellan de särskilda funktionerna hos en fullt utbildad organism, så måste de vara af än större betydelse för den i sin utveckling stadde. Det är visst sant att människor födas till verlden med vissa ärfda anlag och med en organism, som fortlevver och utvecklar sig efter vissa bestämda lagar, dem ingen konst kan förändra. Men man skulle göra sig skyldig till ett stort misstag, om man trodde att lefnadsättet, den dagliga sysselsättningen och den särskilda organismens öfning och bruk ej utöfvar något inflytande på den riktning, i hvilken den enskilde individen utvecklar sig och den karakter han slutligen erhåller. Tvärt om måste det betraktas såsom ett faktum att genom organismens stora bildbarhet inom de naturliga gränserna under uppväxtåren många dåliga anlag kunna arbetas bort eller hållas tillbaka likasom å andra sidan arvet af många goda egenskaper kan genom olika förvaltning förkofras eller förskingras. Detta förklaras lätt af den omständigheten, som enhvar har tillfälle att iakttaga, att hvarje organ, som naturenligen brukas, deri-

genom också stärkes och utvecklas, under det att detsamma tvärt om förslappas och förkrympes genom såväl onaturlig hvila som omåttligt bruk.

Kroppsöfningar och lekar tillhöra också helt naturligt ungdomens ålder och hafva gjort det i större eller mindre grad i alla tider och hos alla folk. Det skall ock sannolikt alltid så förblifva förhållandet, så länge det uppväxande slägtets naturliga utveckling ej vilseledes, och så länge det samma oförhindradt af tvungna sysselsättningar får fritt följa sin böjelse.

Då behöfves knappast också någon särskild uppmaning till de kroppsöfningar som äro så nyttiga och nödvändiga för den harmoniska utvecklingen af kroppens alla organ och för bibehållandet af helsans och sinnets spänstighet. Men i samma mån som den stigande odlingen ställer ökade anspråk på det uppväxande slägtets intellektuella arbete och derigenom tvingar till en ensidig ansträngning af hjernan, hvilken lätt öfvergår till öfveransträngning, i samma mån måste en allvarligare omsorg egnas åt vården af ungdomens kroppsliga välbefinnande. Och knappast gifves det kraftigare medel att motverka de hotande skadliga följderna af hjernans ensidiga ansträngning än väl ordnade kroppsöfningar.

Illa fattar man sammanhanget mellan de andliga och kroppsliga krafterna, om man tror att de förra kunna i obegränsadt mått tagas i anspråk utan hänsyn till de senare. Fruktarna af det intellektuella arbete, som utpressas på bekostnad af det uppväxande slägtets helsa och naturenliga utveckling, skola litet motsvara förväntningarne och knappast ersätta den förlust, som nationen genom slägtets försvagande derigenom lider i det hela.

Det torde knappast kunna bestridas, att omsorgen om ungdomens uppfostran utgör en af ett folks viktigaste angelägenheter. Det måste också erkännas, att vår tid i hög grad behjertat denna sanning och sparat hvarken arbete eller kostnader för att bringa undervisningsanstalterna i öfverensstämmelse med de kraf, som det modernasas målhället ställer på sina medlemmars kunskaper och bildning. Men uppfostran är en svår konst, och det kan sättas i fråga om den rigtning, man följt vid de offentliga undervisningsanstalternas organisation, verkligen fullt motsvarar ändamålet. Ingen uppfostran kan få gå ut på att uppdraga ensidiga och derfor onaturliga konstprodukter, ehuru fulländade dessa än i sitt slag må vara. Tvärt om bör väl densamma endast gå ut på att söka åvägabringa en i möjligaste måtto naturenlig utveckling af hela menniskan. I främsta rummet synes det vara en oundgänglig fordran, att den menskliga naturens fysiologiska lagar dervid

icke förbises. Det kan sättas i fråga, om detta i allmänhet i behörig grad iakttagits. Åtminstone har äfven i senare tid i vårt land försports en temligen högljudd klagan öfver en hos den studerande ungdomen tilltagande veklighet och bristande kraft, hvars hufvudsakliga grund man velat söka i en allt för lång drifven ensidig ansträngning af hjernan i skolorna. Om nu så är förhållandet, så är det synnerligen hög tid att uppmärksamheten allvarligen riktas på utfinnande af tjenliga botemedel mot ett ondt, hvars följder icke ens kunna begränsas till den nuvarande generationen, utan måste vinna en oberäknelig utsträckning äfven till kommande släkten, och äfven om fakulteten ännu icke funnit tillräckligt fasta bevis för tillvaron af ungdomens öfveransträngning vid rikets elementarläroverk, så anser dock fakulteten det ingalunda vara rådligt att just nu minska den motvigt mot den studerande ungdomens tankearbete, hvilken hittills vid universitetet stått denna ungdom till buds. Fakulteten är derföre så långt ifrån att kunna tillstyrka någon minskning i de tillfällen till kroppsöfningar, som hittills stått universitetsungdomen till buds, att hon tvärt om måste betrakta dessas betydliga utvidgning samt fullständigare och ändamålsenligare anordning såsom i hög grad önskvärda, och anhåller att till stöd för denna sin åsigt ytterligare få anföra följande:

Ehuru väl man i öfrigt erkänt nyttan och behöfligheten af kroppsöfningar, har man likväl framhållit och starkt betonat den satsen, att universitetets uppgift gent emot den studerande ungdomen vore, om ej uteslutande, så åtminstone i främsta rummet att sörja för dess vetenskapliga bildning och tillhandahålla de nödiga hjelpemedlen derför. Så viktigt detta å ena sidan och från universitetslärarens synpunkt måste erkännas vara, får man dock å andra sidan vara på sin vakt att icke härigenom allt för mycket tillbakasätta universitetets öfriga uppgift och illa skulle universitetet från det allmännas synpunkt motsvara sin bestämelse och svårligen bringa sitt land allt det gagn, som universitetet eljest kunde och borde, om det ej fäste tillräckligt vid värden af den studerande ungdomens såväl sedliga som fysiska lif.

Den akademiska friheten är visserligen såsom grundsats otvifvelaktigt riktig och ett visst mått af frihet är säkerligen nödvändigt för en sund och naturenlig utveckling af människans förmögenheter. Universitetsungdomen kan och bör derför mot sin bestämda vilja lika litet tvingas till kroppsöfningar som till studier. Men att hon likväl dervid i allmänhet behöfver uppmuntran, ledning och föredöme, torde vara en sanning, hvars allmänna erkännande, åtminstone hvad det intellektuella

området beträffar, har sitt fullständigaste erkännande i universitetsinrättningen själf.

Skulle man nu på det fysiska området vilja förneka samma grundsats, så kunde man konsekvent lika gerna förklara hela universitetet såsom undervisningsanstalt öfverflödigt, helst som erfarenheten nogsamnt visat, att vetenskaplig bildning icke är omöjlig att förvärfva äfven utom detsamma. Åtminstone vill det synas billigt och riktigt, att, då den studerande ungdomen naturligtvis inom den akademiska frihetens gränser indirekt så godt som tvingas till ansträngande själsarbete, fullt tillfälle för densamma vore beredt till sådan rekreation, som verkligen är högst behöflig såsom motvigt mot den eljest för hel-san skadliga inflytelsen af hjernans ensidiga ansträngning. Såsom det kraftigaste och tjenligaste medlet härtill måste fakulteten betrakta lämpligt anordnade kroppsöfningar.

Man torde ej behöfva befara, att dessa öfningar i obehörig grad skola draga tid, krafter och håg från studier. Tvärt om har all erfarenhet gifvit vid handen, att kroppsöfningar och lekar ej blott stärka krafterna utan ock verka i hög grad uppfriskande på håg och sinne, och det skall derföre visa sig, att den tid, som användes på kroppsöfningar, rikligen ersättes genom ökad arbetskraft vid studierna och genom själsarbetets större fart och sundare karakter. För öfrigt är det en fysisk omöjlighet att använda dagens alla timmar för studier. Ungdomen skall i brist på bättre tidsfördrif tvingas att söka rekreatjonsmedel, som äro för ungdom mindre lämpliga än kroppsöfningar, och som snarare befordra slapphet och brådmognad, än en lugn utveckling af den manliga karakterens sunda kraft i tanke och handling. Man får icke förtänka de unge, om de i brist på tillfällen, ledning och uppmuntran från det allmännas sida skulle gifva efter för den menckliga naturens svagheter och finna behag i vekligare lefnadsvanor.

Å andra sidan får man heller icke förglömma att det är på det uppväxande släktet, som ett folk bygger sin framtid, och erfarenheten har visat att universitetsungdomen icke varit blind derför, och i allmänhet icke saknat god vilja att ställa sig till efterrättelse hvad framtiden af henne kräfver. Universitetsungdomens karakter och skaplynne kunna för landet icke vara likgiltiga. Om detta skaplynne å ena sidan är ett uttryck för hela folkets, så måste det ock å andra sidan återverka på det senare. Det kan nemligen knappast lida något tvifvel, att ju med de unge män, som årligen från universitetet spridas till alla delar af landet, icke allenast den vetenskapliga bildning utan öfver huf-

vud den lifsåskådning, de intressen och lefnadsvanor, som fostrats af universitetslifvet, i någon mån utbreda sig. Härutinnan bör universitetet tvifvels utan utöfva en mycket stor inflytelse på folket i det hela. Skall detta ändamål i önskvärd grad vinnas, så måste anstalterna för kroppsöfningarne ordnas så, att dessa öfningar kunna påräkna ett allmännare deltagande och detta icke blott derföre att det större antalet individer härigenom kommer i direkt åtnjutande af kroppsöfningarnes helsosamma verkningar, utan äfven derföre att det allmänna intresset, såsom erfarenheten visat, väsentligen inverkar på öfningarnes karakter och förlänar dem större friskhet och lif, hvarigenom det särskilda ändamålet med desamma i än högre grad befordras. Dessutom synes universitetet företrädesvis vara egnadt att utgöra den härd, från hvilken pånyttfödelsen af hågen för uppfriskande och stärkande kroppsöfningar och lekar borde kunna utgå och spridas till hela vårt folk.

Skulle ett fullständigt ordnande af kroppsöfningarne vid universitetet ega den betydelse och medföra de verkningar, som fakulteten här ansett sig kunna och böra förutsätta, så torde vinsten deraf i rikt måtto uppväga de öfver hufvud icke allt för stora kostnader, som från det allmännas sida erfordrades. Sakens hela beskaffenhet synes vara af den art, att den knappast borde betraktas och behandlas ur företrädesvis ekonomisk synpunkt.

Vill man bilda sig en öfvertygelse om de verkningar, som ett allmännare intresse för och ett ihärdigare bruk af kroppsöfningar utöfvar på personer och hela folk, så erbjuder historien från både äldre och nyare tid tillräckligt med exempel härpå, och vill man bilda sig en föreställning om utsigterna till framgång vid de sträfvanden hos oss, som fakulteten här förordat, så bör man icke förbise de rörelser, som bland de studerande vid härvarande universitet under de senare åren pågått, och hvilka vittna derom, att behovet af kroppsöfningar samt hågen dertill förefinnes, samt att jordmånen är beredd för dessa öfningars uppblomstring i större skala, om blott nödigt understöd och välvillig uppmuntran dertill icke uteblifva.

Christineberg den 13 Augusti 1878.

Frithiof Holmgren.